27 år efter våbennedkastning risikerer Holck igen indisk fængsel

Af Daniel Tidemann datj@berlingske.dk **og Jens Beck Nielsen** jeni@berlingske.dk

Der sættes nu endnu et komma i en udleveringssag af geopolitiske dimensioner. Niels Holck skal udleveres til retsforfølgelse i Indien, lyder Rigsadvokatens indstilling. De danske domstole har dog det sidste ord.

I december 1995 befandt Niels Holck sig i et sovjetisk transportfly i 1.000 meters højde over Indien. Flyet var lastet med et våbenarsenal på flere ton, og planen var klar - at kaste isenkrammet ud med faldskærm.

Niels Holck ville hjælpe det, han selv betragter som et lokalt vagtværn, med våben.

Men missionen mislykkedes. De tiltænkte modtagere, som Indien betragter som en oprørsbevægelse, fandt hverken geværer eller granater.

Nu er der fredag - efter årtiers tovtrækkeri mellem Indien og Danmark - sket en opsigtsvækkende udvikling i en af danmarkshistoriens mest skelsættende udleveringssager.

62-årige Niels Holck risikerer at blive udleveret til Indien og retsforfulgt for sin deltagelse i våbennedkastningen, som fandt sted over den indiske delstat Vestbengalen i Purulia-distriktet.

Sådan lyder indstillingen fra Rigsadvokaten.

Niels Holck og advokat Jonas Christoffersen modtager nyheden med blandede følelser.

»Det er godt, at de endelig er blevet færdige efter seks et halvt års ventetid, men vi er ærgerlige over, at det bliver med en indstilling om udlevering og ikke det modsatte,« lyder reaktionen fra Jonas Christoffersen.

Selv stiller Niels Holck ikke op til interview, men advokaten uddyber:

»Vi har tillid til, at domstolen selvfølgelig vurderer, at man ikke kan sende Niels Holck til Indien.«

Afsoning skal ske på dansk jord

Udleveringssagen har gennem årtier været en kæp i hjulet på det diplomatiske samarbejde mellem Danmark og Indien. Det bliver nu op til Retten i Hillerød at træffe en afgørelse, oplyser Rigsadvokaten.

»På baggrund af de oplysninger, vi har i sagen, og de undersøgelser, der er pågået, er det vores vurdering, at kravene i udleveringsloven er opfyldt, og nu indbringer vi sagen for retten med indstilling om, at Niels Holck bliver udleveret,« lyder det fra statsadvokat Henriette Rosenborg Larsen, Rigsadvokaten, i en pressemeddelelse.

Rigsadvokaten oplyser desuden, at Niels Holck skal afsone en eventuel straf i Danmark, hvis han bliver udleveret til og dømt i Indien.

Men det er ikke en god nok garanti mod risikoen for tortur og overgreb, mener advokat Jonas Christoffersen.

»Vi frygter, at han vil blive udsat for overgreb fra de uregerlige politiske kræfter, der er i Indien. Han skal jo opholde sig i Indien under hele retssagen, indtil han på et eller andet tidspunkt kan komme hjem,« siger Jonas Christoffersen.

Udsigten til at afsone i Indien har i årevis været et kardinalpunkt i diskussionen.

I 2011 afgjorde Østre Landsret nemlig, at Niels Holck ikke kunne udleveres, fordi retten vurderede, at betingelserne for udlevering ikke var opfyldt. Der var risiko for, at han ville blive udsat for tortur i Indien, lød afgørelsen.

I 2016 sendte Indien en ny begæring om at få Niels Holck udleveret, som siden er blevet behandlet af Rigsadvokaten.

Og nu indhenter fortiden endnu en gang Niels Holck.

Berlingske har tidligere beskrevet det lange forløb udførligt, og det kommer her i en forkortet udgave:

Flyet, som Niels Holck befandt sig i december 1995, var lastet med følgende våbenarsenal:

- 300 AK-47-stormgeværer
- 25 Makarov-pistoler
- To snigskytterifler
- Ti RPG-7-raketstyr
- 200 granater
- 100 håndgranater
- 23.600 patroner

Våbnene skulle kastes ud med faldskærm i Purulia i delstaten Vestbengalen, som Niels Holck siden 1981 jævnligt havde besøgt, og hvor han arbejdede med udvikling.

Op gennem 1990erne eskalerede en konflikt mellem styret i Vestbengalen og lokalbefolkningen i Purulia. Niels Holck var blevet kontaktet af et indisk parlamentsmedlem, som ønskede, at Niels Holck skulle skaffe våben til de lokale.

Holcks flugt fra myndighederne

Allerede dagen efter nedkastningen satte besætningen kurs over Indien mod den pakistanske storby Karachi.

Men efter en mellemlanding i den indiske by Chennai blev besætningen beordret til at lande i Mumbai i Indien, hvor flyet og besætningen blev dirigeret til en afsides holdeplads.

Niels Holck sneg sig væk fra gruppen. Da soldater ankom, kravlede han over en to meter høj murstensmur med pigtrådshegn. Det lykkedes ham at flygte, først mod Nepal, så til København.

Den øvrige besætning - en britisk våbenhandler og de fem lettiske besætningsmedlemmer - blev anholdt og idømt årelange fængselsstraffe.

De afsonede flere år under kummerlige forhold i indiske Kolkata, men de endte alle med at blive benådet. Den britiske våbenhandler sad længst og blev løsladt i 2004 - på det tidspunkt afkræftet af tuberkulose.

Da Berlingskes journalister interviewede Niels Holck i hans hjem i Nordsjælland i 2019, mødte læserne en mand, som var meget bevidst om, at sagen aldrig slipper ham.

Adspurgt om han fortrød, fordi sagen bliver ved med at forfølge ham, eller fordi selve handlingen var moralsk forkert, svarede Niels Holck:

»Jeg mener, at det var moralsk rigtigt at handle. Men i dag ville jeg have handlet anderledes. Jeg fortryder våbennedkastningen. Jeg skulle være blevet på jorden, for eksempel som en del af det lokale vagtværn. Også selvom det havde været med livet som indsats.«

Niels Holck bliver i Indien anset som en terrorist på grund af den våbennedkastning, han deltog i tilbage i 1995.

Niels Holcks udleveringssag bliver nu indstillet til Retten i Hillerød. Uanset udfald vil sagen kunne ankes til landsretten, hvorfor man må forvente et længere sagsbehandlingsforløb herfra.

Berlingske har tidligere lavet et stort interview med Niels Holck, som i dag er 62 år gammel. Arkivfoto: Thomas Lekfeldt

> »Vi frygter, at han vil blive udsat for overgreb fra de uregerlige politiske kræfter, der er i Indien. Han skal jo opholde sig i Indien under hele retssagen, indtil han på et eller andet tidspunkt kan komme hjem.«
>
> **JONAS CHRISTOFFERSEN,** ADVOKAT